

וחזרות לבעליהן, נמצאת אתה אומר: אחד יובל ואחד שביעית משמטין — בסוף שנת מ"ט ליובל — כאחד באותו יום, אלא שיובל בתחילתו משמט והשמטה בסופה משמטת.

ותמהינן תחילה לפרושי ברייתא: איך אמרת "אלא" שיובל בתחלתו והשמטה בסופה, שמשמע שבא לסתור את מה שאמר מתחלה שהם כאחד ממש, אדרבה משום הכי שהשמטה בסופה והיובל בתחלתו הוא שהם "משמטין כאחד"!!

ומשנינן: אין הכי נמי, ואימא כך: אחד יובל ואחד שביעית משמטים כאחד "מפני" שהיובל בתחלתו והשמטה בסופה.

תו תמהינן: בשלמא זה שכתוב בברייתא שביעית בסופה משמטת, מובן! דכך כתיב: "מקץ שבע שנים תעשה שמטה" ומשמע בסוף השנה השביעית תעשה שמטת כספים, אלא זה שכתוב בברייתא יובל בתחלתו משמט — קשה, שהרי ביום הכפורים הוא שחל היובל, דכתיב: ביום הכפורים תעבירו שופר ככל ארצכם, וביום הכפורים משמט היובל את הקרקעות!?

ומשנינן: הא מני ברייתא זו שכתוב בה שהיובל משמט בתחלתו בראש השנה, רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה היא, דאמר: מראש השנה הוא דחייל יובל, כי הוא סובר שזה שכתוב: "וקדשתם את שנת החמישים שנה" היינו מראש השנה, וכשם שסובר רבי ישמעאל שעבדים לא משתעבדים לאדוניהם מראש השנה של יובל

בן ברוקה: מראש השנה עד יום הכפורים לא היו עבדים נפטרין לבתיהן ולא משתעבדין לאדוניהם וכו', כיון שהגיע יום הכפורים, תקעו בית דין בשופר, נפטרו עבדים לבתיהן ושדות חזרות לבעליהן". אבל רבנן חולקים וסוברים: שלא חל היובל אלא ביום הכפורים, ועבדים משתעבדין לאדוניהן עד יום הכפורים!

ב. כתיב [ראה טו—א]: "מקץ שבע שנים תעשה שמטה. וזה דבר השמטה שמוט כל בעל משה ידו אשר ישה ברעהו לא יגש את רעהו ואת אחיו כי קרא שמטה לד'", וזו מצות שמטת כספים בסוף השמיטה.

ג. משמרות העבודה של הכהנים היו מתחלפות כל שבת — ביום, לאחר שהקריב משמר היוצא תמיד של שחר. [סוכה נו:].

איבעיא להו: פגע יום הכפורים של יובל בו [במשמר] בשבת משמרות הכהונה מתחלפות בו, מאי לעשות בשדה אחוזה המתחלקת לכהנים, אם ליתנו למשמר היוצא שברשותו התחיל היובל כליל אמש, או למשמר הנכנס?

ופשטינן: אמר רבי חייא בר אמי משמיה דחולפנא [שם חכס]: נותנה למשמר היוצא כיון שברשותו התחיל היובל כליל אמש.

ומסייענין: אמר רב נחמן בר יצחק: תניא נמי הכי כיון ששנת מ"ט לשנות היובל היא שביעית ונוהג בסופה "שמטת כספים", ושנה שלאחריה היא יובל שנוהג בו "שמטת קרקעות" שנמכרו, מיד הלוקח,

והמשמר שעובד אז זוכה, וביאר המשנה למלך, כיון שפוסק הרמב"ם כרבי ישמעאל שהיובל